soldaten ondervonden ».

Welk is de beteekenis der overwinningen ?

Maar daarvoor diende geen oorlog gevoerd : lederen is overtuigd dat Italië veel sterker is dan Ethiopië. Dit land heeft echter reeds tot nu toe een fameuze prestatie geleverd met zooveel maanden weerstand te bieden aan de modern uitgeruste legers der Italianen. En de vertezen die de Italianen aangeven voor den veldslag in Tembien : 3.000 Ethiopiërs tegen ruim 500 Italiaanen beteekenen ook niet dat de eersten zijnen een verpletterende nederlaag onderlingen.

De beteekenis van de overwinning is dat de Italianen den zak van Makallé verbreed hebben, en dat zij dus de drukking der Ethiopiërs op de zijden van dien zak niet meer te vreezen hebben.

Daarenboven hebben ze verleden week, ten Zuiden van Makallé den weg Amba Aladji ingenomen. Deze ligt op 60 kilom. ten Zuiden van Makallé, maar is nog meer dan 400 kilom. van de hoofdstad Addis Abeba verwijderd.

Een beoordeeling van Kolonel Reul.

Nu verscheen juist in een Brusselsch dagblad, « Libre Belgique », een interview met Kolonel Reul, die om gezondheidsredenen uit Ethiopië moest teruggekeerd zijn. Kolonel Reul had zich bij het uitbreken van den oorlog met een groen andere gepensioneerde Belgische officieren in den dienst van den Keizer van Ethiopië gesteld, wanneer de officieele Belgische militaire zending uit Ethiopië werd teruggeroepen. Wij kunnen het gesprek met Kolonel Reul niet geheel weergeven wegens gebrek aan plaats. We vatten samen.

Sprekende over de laatste successen der Italianen zegde onze landgenoot :

« De successen der Italianen zijn onloochenbaar. Doch het komt er voor hen op aan niet om veldslagen te winnen, maar om den oorlog te winnen. En in dit opzicht zijn de zaken van hun zeer ernstig. Van de kaart de honderden kilometers, die hen nog van de hoofdstad Addis-Abeba scheiden ».

Kolonel Reul wijst er vervolgens op dat de inname van een domineerende positie in Ethiopië geen beslisend voordeel daarstelt. « De bergketens volgen onophoudelijk op elkander. Na een toppunt ingenomen te hebben moet men een tweede aanvallen en dan een derde. Intusschen gaan maanden voorbij en minschien jaren... »

Zoodat de inname van de bergposities geljkt op heteren mentijdenaden wereldoorlog in de communiqués te lezen kreeg : na een hoogte 60 ingenomen te hebben moest men verder de veroovering van een hoogte 70 of 85 ondernemen.

Sprekende over de bombardementen der vliegtuigen zegde Kolonel Reul dat de Ethiopiërs er aan gewoon geraakt zijn, en zich in de bergstreek dadelijk in grotten verbergen, zoohaast er vliegtuigen aangekondigd worden. De stoffelijke schade is in 't algemeen gering. Wanneer een groepering van hutten door de Italiaansche brandbommen vernield wordt, worden ze tijdens de volvende dagen in eenige uren weer opgebouwd.

Vredesvoorstellen ?

Nochtans de Ethiopiërs, en vooral de Keizer, weten wel dat ze het op den duur niet tegen de Italianen kunnen uithouden.

Daarom schijnt het niet onwaarschijnlijk dat de Keizer zich hoegnaam bereid zou verklaard hebben om vrede te sluiten en te dien einde het door de Italianen veroverde gebied zou prijs geven.

G. S.

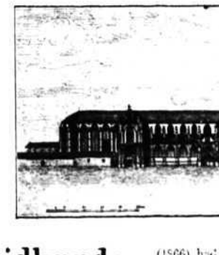

Oudheidkunde.

TWEE OUDE ZICHTEN OP DE BASILIEK VAN TONGEREN.

Lenige bijzonderheden.

Beschouw eens wel die twee zichten. Het eerste geeft den toestand van de kerk in 1677 ; het tweede dien in 1845.

Eerste zicht.

Het bovenste (toestand van 1677) geeft het gebouw van de zuidzijde gezien. Met ander woorden, de teekenaar heeft plaats genomen op het Vrithof (oud kolkhof) ten einde dit zicht te teekenen. Zoo bevindt zich de toren links en de omgang met de kapittelzaal aan den rechterkant van den [illegible]. Ge merkt op dat het [illegible] geleelde van den kruisbeukgevel verborgen achter voorgebouwen die nu niet meer bestaan. Het openen van den kruisbeuk, met het plaatsen van een dubbele ingangsdeur, dateert geschiedde in 1873-74 (11). Voor het wegbreken der bijgebouwen bestond zich daar een portaaltje dat toegang verleende naar den kruisbeuk en een [illegible] dat ingang gaf in de kapel van het kapittel. (Zie het grondplan der Basiliek bij Ch. M. T. Thys, **L'Eglise de N. D. à Tongres**, (2) On voor u staat den voorgevel van het kapittelgebouw hebt ge 12 vensters ; in het plan van Ch. Thys zijn er tien inbegrepen den [illegible] thans zijn er nog acht. De verklaring hebt ge te zoeken in het feit dat het vrijmoeiten van den gevel van den kruisbeuk der kerk afbraak zichte van een heel stuk van het kapittelgebouw, zoodat er vier vensters moesten verdwijnen. Dit geschiedde in 1867. (3) Het ging hier overigens om een betrekkelijk nieuw gebouw.

Reeds veranderd in 1866.

Vergeleken met het plan van Ch. Thys (1866) had het uitzicht der kerk, zooals het op bovenstaande teekening van 1677 voorkomt, reeds merkelijker wijzigingen ondergaan. En het zijn de verdwenen bijzonderheden vooral, die onze aandacht weerhouden. Ziet boven den pijnegevel van den kruisbeuk verheft zich een torentje. In onze studie over het plan van Tongeren in 1602, wezen wij er reeds op, dat dit torentje ook te zien is op het zicht van den brand van Tongeren in 1677 en op het perspectief zicht der stad in 1650 door Merian.

Aan het Oostelijk einde van het kapittelgebouw, en tegen dit aan, ziet men den romaanschen toren, die er thans nog staat.

De groote Toren der Basiliek.

En de toren ? Hij had een spits voor 1677, want ten is in uit aar dat deze spits afgebroken werd. (10) In 1880 werd eerst de keuring van het bovenste verdiep van den toren gedaan. Jammer dat men daaraan niet de tint van het overige heeft kunnen geven. En gelukkig maar dat heel de spits niet met die te bleeke patina voltooid werd. Want er bestond een plan daartoe. Meer zelfs, een boetseering werd afgewerkt, zooals men bij opening van het torenportaal zien kan, dit is niet zooals men meent, een saboutsing van het uitzicht dat de toren vroeger had en dat heel anders was. (Zie de platjes hierboven en de grotesque voorstelling op den Almanak van Postrijder). Die boetseering is een ontwerp voor voltooiing, waaraan nu niemand meer denkt, en t is maar goed ook, want meest alle moderne voltooiingen zijn mislukt. Zelfs die van de domtorens van Keulen.

G. S.

(1) Zie J. Paquay, Bull. S.S.L.L., dl. XXIX, p.107, Tongeren, Collée, 1911.

(2) **Annales de l'Acad. d'Archéologie de Belgique**, t. XXII, p. 216-217. Antw. 1866.

(3) Zie J. Paquay, **Tongeren Voorheen**, in Bull. S.S.L.L., t. XLVIII, p. 16, Tongeren, 1934.

(4) Ch. Thys, **Le Chapitre de N. D. de' Tongres**, t. III, p. 92. Antw. 1889.

(5) Zie **Ann. de la soc. d'Archéologie de Brux.**, t. IX, p. 355. Brux. 1895.

(6) Deze diameter is dezelfde als die van den Romeinschen toren die 3 m. verder Zuidwaarts onder den grond ligt, namelijk 30 Romeinsche voet.

(7) Ter geeft. pl., p. 357.

(8) Zie Van Herckenrode, **Coll. de Tombes, Epitaphes et Blasons de la Hesbaye**, 467-475.

(9) Dr. H. G. Driesen, **Chronique Tongroise**, 1796-1822 (éd. par Ch. Thys), p. 36. Tong., 1892.

(10) Zie J. Paquay, **Bull. S. S. L. L.** t. XXIX p. 109. Tongeren, 1911. — De vervijzing op plaat 14 van **Tongeren Voorheen** naar bl. 133-138 is een erratum.

Binnenlandsche Politiek.

— o —

Het bezoek van Minister Beck te Brussel.

De minister van buitenlandsche zaken van Polen, M. Beck, bracht deze week bezoek aan Brussel en werd er feestelijk ontvangen. Doch men heeft met een perspectiefteekening te doen en het standpunt door den teekenaar ingenomen bevond zich niet recht voor het portaal, maar meer Westwaarts.

Waarom zooveel over een torentje ?

Waarom hier zooiang bij dit torentje stil gebleven ? Omdat het belangrijker was dan de toren eener omheining, want dit torentje was de eerste Christen kerk van ons land. Het is de **kapel van St-Maturus**, in de mens meens gemeend heeft, zoo ze voorheen een heidensche tempel geweest zijn.

Toch algebroken, helaas ! Wanneer ? Ten tijde van de Fransche overheersching maar niet door de revolutionnairen, maar op bevel van den meer of burgemeester Van der Meer op 31 Augustus 1803, wanneer de revolutiestorm voorbij was, en er met Napoleon, vrede voor de kerk was terugekeerd. Het gebeurde door iemand die tot een oude adellijke familie behoorde, (8) welke op dat oogenblik nog oudheidkundigen onder haar leden teelde.

Het doel gemist !

De afbraak was bestemd om een doorvaart te maken tusschen het hoekhuis het Ijzeriken (thans winkel van M. Jorissen) en den kapittelbouw. Maar ze miste haar doel, want de bewoners van dat hoekhuis legden verbod : De doorvaart zou een kelder doen instorten die ze buiten den gevel van hun huis bezaten, beweerden ze. (9)

Maar hoe het kwam of niet, we zijn dat merkwaardig kerkje kwijt. De belangstellenden zullen daarover heel wat bijzonderheden vinden bij Ch. Thys, **Le Chapitre de N. D., III, pp. 92 tot 96.**

Tweede zicht.

Het tweede zicht stelt de Basiliek voor, langs de Noordzijde gezien, zooals ze was voor 1845.

Bij J. Paquay, **Tongeren Voorheen**, I pp. 92-93 staat aangeduid : « Voor 1879. Toren van O. L. V. Basiliek ». Men lette op . Dit is niet in tegenspraak met hetgeen wij aanduiden en dat overeenkomt met hetgeen J. Paquay zelf het afdrukken in Bull. SSLL. dl. XXIX van 1911, pp. 104-105. Hetgeen ons interesseert is heel de Noordgevel en niet alleen de toren.

Van dezen gevel is ons een prachtige koperets bewaard van het jaar 1740 in **Delices du Pays de Liége**. Maar men vraagt zich af waarom de kunstenaar remacle Le Loup ue ogivale vensters in romaansche veranderde !

Wij zouden gaarne langer bij dien Noordgevel stil blijven. Doch niet te veel in eens. Enkel moeten we er nog op wijzen, dat de Basiliek steeds bij toeristen een overweldigenden indruk maakt, wanneer ze van uit de Moerstraat, plots voor dien heerlijken aanblik gebracht worden en hun raadselt o enkele bijzonderheden geveestigd wordt.

REGELMATIG PURGEEREN IS EEN WAARBORG VAN GOEDE GEZONDHEID

ROODE PILLEN van L. DUPUIS met geconcentreerd sap van planten, purgeeren goed maar zacht zonder buikpijn noch ongemak, en veroorzaken de aanpassing niet

OPPERMACHTIG TEGEN VERSTOPTHEID, ONZUIVER BLOED, SLECHTE MAAG. 1 Fr. in zoom in alle Apotheken.

Buitenlandsche Politiek

XXVI.

HET VERDRAG VAN VERSAILLES.

De strijd rond Hoog-Silezië. — A. Tarlieu [illegible] « Vanaf 1917 wenschten de volkeren, welke onder het keizerrijk der Habsburgers verdrukt waren, zich vrij te maken. In October 1918, zes weken voor den Wapenstilstand, hebben zij hunne onafhankelijkheid uitgeroepen. Van in de Lente 1917 met medehulp van Frankrijk, funneerden de Poolsche en de Tschecksche regeeringen in Parijs ». (1)

Frankrijk had dus meegeholpen de onafhankelijkheid van beide staten te verzekeren. Het was dus moreel verplicht te zorgen dat ze leefbaar werden en bleven.

Het is een overbekende daadzaak, dat men geen rauw maken om aldaar een wapenstilstand te sluiten is, op eigen bodem gedolven. Om Polen (van Tsjecko-Slovakie spreken we in dit artikel niet meer) van dit euvel te vrijwaren, werd de geschiedenis geraadpleegd en men bevond op de conferentie van Parijs, dat een zeer lijk kongebied, voor den oorlog, aan Duitschland toebehoorende, dat eertijds vollen eigendom van Polen was geweest, namelijk, een zeer groot gedeelte van Opper-Silezië. Wat vermeldt de geschiedenis aangaande ?

Nemen we het standaardwerk van geschiedkundige cartographie, den grooten atlas van Dr. von Spruner, een Duitscher, die in vier opeenvolgende kaarten aan oestand in het licht stelt.

1) **Toestand van het jaar 1125 :** De Polen bezitten het heele stroomgebied van den Oder met bijrivieren.

2) **Toestand van 1125 tot 1386 :** Het Koninkrijk Polen heeft de stroomkom van den Oder verloren, maar behoudt het heele gebied der bijrivier de Wartha (iets meer, dan het Verdrag van Versailles aan Polen zal toekennen).

3) **Toestand van 1386 tot 1572 :** Het Koninkrijk Polen heeft zijn grens weer iets westwaarts, in de richting van den Oder, verschoven.

4) **Polen tot aan zijn onmeedogende uitdeurkruking in 1795 :** Al de bijrivieren der Wartha op Poolsch grondgebied. Kortom, de Westergrens van Polen bleef onveranderd.

* * *

Nu moet men zich niet verzien. In 1742 werd het hertogdom Silezië door Frederik den Groote aan Oostenrijk ontrukt. Dit blijft nu nog in het bezit van Pruisen en telde in 1930 een bevolking van vier en half millioen inwoners, op een oppervlakte van 36 000 vk. kilom. Het gedeelte waarover men te Versailles besliste was enkel een deel van Opper-Silezië. Dit deel is vooral rijk aan ijzer, zink, lood en kolen en voor die laatste grondstof wel in zoverre, dat het voor den oorlog 23 t.h. der totale Duitsche kolenopbrengst leverde en de nijverheden van Opper-Silezië van brandstof voorzag.

De bovengronden zeer goede hoedanigheid, is grootendeel van spoorlijnen, waterwerken en electrische centralen voorzien, die alle in machtig temp werkten, dank aan den ommetelijken kolenrijkdom van den plaatselijken ondergrond.

Engeland zag met onbegeerig oog dat Clemenceau en Wilson een gedeelte van Opper-Silezië voor Polen bestemden. Als eindoverkomst werd aanvaard, dat de bevolking aldaar, binnen de 18 maanden na het in voege treden van het Vredesverdrag, zich voor Duitschland of voor Polen zoude uitspreken, door geheime stemming.

Een internationale commissie werd benoemd, met den Franschen generaal Le Rond als voorzitter, terwijl troepen der verbondenen de orde zouden handhaven.

* * *

Op 20-3-1921 werd de uitslag bekend gemaakt : 705.000 stemmen waren voor Duitschland en 408.000 voor Polen.

De waarde der stemming zou echter, daar voorafgaandelijke overeenkomst, per gemeente in aanmerking komen en zoo had van 664 gemeenten welke Duitschgezind bleven en 597 Polsch.

Twee redenen kwamen zich in aanspraak van landbouw- en een nijverheidsdistrict. De strijd ging natuurlijk voor het laatste.

* * *

Een gedeelte der internationale Commissie wilde het nijverheidsgebied aan Polen toekennen. Men gerakte echter niet akkoord en daarom zou de beslissing aan den Raad van den Volkenbond overgelaten worden.

Polen, dat zich door dit talmen in zijn ontwikkelingsmoezilikheid bedreigd zag, nam in opstand. Deze bereikte zijn hoogpunt in Mei 1921.

* * *

Op 20-5-1921 werd de Belgische afgevaardigde, Hymans, met de kwestie belast. Twee experten werden aangeteld. Deze [illegible] 3200 vierkaante kilometer en 47 t. [illegible] der bevolking aan Polen toe en de rest aan Duitschland. Op die wijze kwamen de [illegible] van Koniegshutte en Cattowitz [illegible] Polen, benevens 90 t.h. der ijzervoorraad, [illegible] de zinkproductie, geheel de [illegible]koolexploitatie (op drie en half millioen [illegible] geschat) en ten slotte de 1/3 der [illegible]gevens.

* * *

Het gedeelte van Opper-Silezië aan Polen toegewezen, behoorde geographisch tot [illegible] Polen, want [illegible] Silezië is minstreek. Terloops zij [illegible] dat heel Silezië moest als minderheidsgebied [illegible] worden die van de Ruhr, van Saksen en dat Duitschland heden [illegible] zoo zoeset kon, delven ten als vroeger. [illegible] in Opper-Silezië blijven de groote steden Gleiwitz (95.000 inw.), Hindenburg of Abrua (122.000) en Beuthen (87.000) met [illegible] kolmijnen en nijverheid tot het Duitsche Rijk behoren.

Toen Pruisen aan de tergende opkerving van Polen in 1773 en 1775 meehielp, was er nog geen spraake van Wilson's principe van volkstemming. Tengevolge van de eerste verdeeling in 1773 bekwam Pruisen : Pruitsisch Polen (behalve Dantzig en Thorn) met Groot Polen hetgeen het grootste deel van Polen's handel aan Pruisen ondervierp. Bij de tweede deeling, op 13-7-1793, bekwam Pruisen het beste deel van Groot Polen met Thorn en Dantzig en ook Czenstochow in Klein Polen. De derde deeling, op 25-9-1795, gaf hem nog de districten tusschen de Niemen tot Grodno en de Bog met Bialystok en Plotsk.

Pruisen heeft dus zeker niet alles hoeven terug te geven, hoewel men hopeis de gevolgde procedure wel eenig [illegible] moet maken, maar die toch moet beoordeeld worden in het raam der toenmalige tijdsomstandigheden, wanneer de op te lossen problema's zoo overtalrijk waren, dat het schier een wonder mag genoemd worden hoe men er is overheen gekomen.

Wij kunnen niet nakten het oordeel van Lloyd George aan te halen over de regeling der kwestie van Hoog-Silezie en verscheiden in het dagblad : « New-York American » op 8-4-1923.

« De beslissing van den Volkenbond werd uitgevoerd, maar is door geen van beide partijen als een oplossing aanzien. Dit is te wijten aan de gevolgde procedure. In plaats van te handelen als in de kwestie der Aalandeilanden, waar de zaak aan een tribunaal onderworpen werd, volgde men hier een lijn, welke, voor wat de betseling betreft, tot verdenking heeft aanleiding gegeven. Er was partijdigheid in de kiuse en in de handelwijze der rechters. In zake Silezie waren twee machten van groot antizen in den Volkenbond : Frankrijk en Polen welke zich drijftig bleven inspannen, om aan [illegible] zoo nadeele van Duitschland te bewerken, in omstandigheden als deze voorval, had de Volkenbond moeten waken geen zweem van verdachtmaking te kunnen wettigen. Had hij vermaarde rechtsgeleerden buiten den Volkenbond gekozen, zoeals in de Aalandzaak, dan ware alles zh regel geweest. Hij verkoos echter de zaken zelf te beslechten ; daardoor is twijfel ontstaan, niet alleen binnen maar ook buiten Duitschland ». (2)

V. G.

(1) « La Paix » bl. 425.

(2) Men vergelijke deze nauwzeezthield van Lloyd George met het volzende feit, door Clemenceau aangestipt in zijn « Grandeurs et Misères » bl. 98 : « Na mijn terugkomst uit Indië, om te Oxford den graad honoris causa te ontvangen, had Lloyd George me, hem in het Lagerhuis een bezoek te brengen. Zijn eerste vraag was, of ik hem iets te zeggen had. Wel ja, antwoordde ik, ik moet U zegzen, dat ik in U, daags na den Wapenstilstand, een vijand van Frankrijk gevonden heb. — Ewel, wervoer Lloyd George, is dat onze traditionneele politiek niet ? »

Diezelfde Lloyd George wederom is het, die het ontnemen van koloniën... aan landen als België voorstelt, om andere mogendheden te bevredigen (Februari 1936).

Kanarievogels met nachtegalenzang

HET NIEUWE GELUID IS ERFELIJK.

( ) —

« Zooals de ouden zongen, zoo piepen de jongen ». Dit spreekwoord heeft tot grondslag gediend door een nieuwe richting in de folkkrijt van kanarievogels, die onsprokkelijk door een amateur te Bremen uit pure liefhebberij werd ingeslagen en thans op het punt staat de wereldmarkt te veroveren.

Duitschland heeft van oudsher aan zangvogels export van kanarievogels. Het centrum van de kanariefokkerij is het stadje St-Andreasberg in den Harz. St-Andreasberg is de bakermat van de zoogenaamde « Harzer Roller », die in de gansche wereld gerenomd worden. Het geluid dezer kanarievogels was door de intensieve fokkerij steeds zuiverder geworden. De wanklanken waren geheel uitgeschakeld.

Karl Reich, een te Bremen wonend tijgt geboren, wilde een verbetering van den zang der kanarievogels verkrijgen. Hij paarde eerst een bijzonder luidzingende kanarievogel, die hij den naam « Bär » had gegeven met een gezond wijfje, dat e en [illegible] uit een krachtig zingend geslacht afkomstig was. De jonge vogels kreegen echter niet « Bär » tot voorzanger. Reich schafte zich meer dan 70 zangvogels aan. Hij onderzocht hun geluid om vast te tellen, of dit geluid passend voor kanarievogels zou zijn. Zijn keus viel tenslotte op den nachtegaal, de koning der zangvogels.

De kooi van den nachtegaal werd dus naast het nest met de jonge kanarievogels opgehangen en toen deze nu begonnen hun eerste piep- en zangpoeyen te maken, piepten zij onderdaad zoo, als zij het van den ouden gehoord hadden. Zij nemen het lied van den nachtegaal over, met alle dissonanten en elce-aardigheden van dit lied.

Zoo kreeg Karl Reich voor de eerste maal kanarievogels met nachtegalenzang. De vreugde was echter slechts van korten duur. Een nachtegaal zingt slechts ongeveer twee maanden in het jaar.

Toen de « voorzinger » der jonge kanarievogels verstomde, vergaten deze ook weer spoedig het nachtegalenlied. Karl Reich liet daarop het lied der nachtegalen on gramofoonplaten onnemen, ten einde zijn jonge vogels het lied van den nachtegaal te kunnen voorspelen. Maar ook deze poging daagde slechts redelijk, daar de aangeleerde wijdlanken niet duidelijk door de gramofoonplaten werden weergeven. Karl Reich moest dientengevolge naar andere middelen uitzien om zijn doel te bereiken.

Hij begon nu de natuur te « verbeteren ». Door verandering van temperatuur en wisseling van voeding slaagde hij er op gedurende het ganche jaar over zingende nachtegalen te beschikken. Terwijl de nachtegaal in de vrije natuur slechts van begin April tot midden Juni zingt, had hij zelfs in den koudsten winter steeds eenige zingende vogels, die hij als voorzangers voor zijn kanarievogels gebruikte.

Deze proeven werden door Karl Reich voor den oorlog genomen, in den eersten tijd zelfs geheel in het geheim. De oorlog uwong hem zijn experimenten te onderbreken. Eerst genomen tijd na den oorlog kon hij ze opnieuw beginnen.

Thans zou hij ongetwijfeld door dokuments op net gemed der erlelijkheidsleer, die poogden vast te stellen, of het kiemplasma, dat de bron is van alle erfelijkheid, inderdaad een zoo zekerende positie in het organisme bekleedt, als vaak van wetenschappelijke zijde wordt beweerd.

In het algemeen stelt men zich op het standpunt, dat vererfelijkheid in het lichaam geen afhoud op het kiemplasma kunnen neeben. Volgens deze theorie zou dus ook de zang der nachtegalen, waarvan hun de jonge kanarievogels had opgeleerd, niet erfelijk kunnen zijn. De proeven van Karl Reich hebben echter het tegendeel volkomen bewezen. De vogels hadden den zang der nachtegalen aanvaard en poogden ook aan hun nakomelingen te zoezeggen. Na generaties, zoegen evenwel het lied der nachtegalen, alhoewel zij nimmer een nachtegaal hadden gehoord. Zij zaaiden uit lied overgeerfd.

Voor den naam in vogels ontstaan hier nieuwe mogelijkheden. De beroepsfokkers — hart laten is een amateur, die zijn proeven uit liefhebberij deed uit liefde voor het gezang der vogels — kunnen zich thans vijzen aan het fokken van « nachtegaal-kanarievogels ».

Naast de handel eerst de « nieuwe richting » van bestreden, bekeerd deze thans een leidende positie in een vogelmarkt. Voornamelijk in de Vere-Staten en in Canada is de vraag naar kanarievogels met nachtegalenzang steeds grooter geworden. De firma L. Kahn te Alfeld bij Hannover, de grootste duitsche vogelexporteur verzendt thans per jaar reeds 600.000 à 700.000 zogenaamde « nachtegalen-koel-kanarievogels » naar alle landen van de wereld.

BUITENLAND

NEDERLAND.

De spellingkwestie. — In de memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de eerste kamer over de begrooting van onderwijs kunsten en wetenschappen, geeft de minister mee dat de noodzaak van een wettelijke regeling van de spelling iets voorhands niet is gebleken, evenmin als de noodzaak om de aanschrijving van de [illegible] aan de oudere [illegible] specteurs, inzake de spelling, in het nuttige stadium in te trekken.

— **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen, dat in Januari 1935 432.492 bedroeg is tot 415.888 gedaagen, dus vermeerderd met 15.000.

Het aantal mannelijke werkloozen klom van 44.941 tot 454.000 ; dit uer vrouwelijke van 17.481 tot 21.860.

FRANKRIJK.

Bekrachtiging van het Fransch-Russisch Verbond geteend. — De Fransche kamer heeft de bekrachtiging van het Fransch-Sovjet-Pact, met 353 tegen 164 stemmen gestemd.

— **Een spionageschandaal.** — De bevolking van Sermaingne, een klein dorp bij Perpignan in het Zuiden van Frankrijk staat in rep en roer.

Het « spook » namelijk aldaar in de woning van het echtpaar Fujal, op wier vensterbank een onbezoek ingeteid is door het parket.

In het huis gaan deuren, vensters en meubelen open en dicht op de meest geheimzinnige wijze. De voorwerpen verdwenen onopgemerkt en geruischloos van plaats, of vallen omver zonder eenige schijnbare reden onder de ogen van de verschrikte huisgenoten.

Reeds bij het opstaan is het zelfs gebeurd dat het gezin al het huisraad in de keuken gebroken op den grond vond.

In de lijnwaaiakast viel op een bepalden dag al op onverklaarbare wijze dureen. Fujal bracht met een riek een hevigen stoot toe in de kastdeur. Men hoorde zacht gekreun en het verschijnsel hield op. Meer was niet vast te stellen.

In de ganache streek wacht men met spanning den uitslag van het onderzoek af.

DUITSCHLAND.

Een plezierboot voor de ontspanning der werklieden. — Dr. Ley, leider van het Duitsche arbeidsfront, heeft de bestelling van een stoomboot van 22.000 ton aan de scheepstimmerwerf van Schuchau gegaan. De boot is bestemd voor de plezierreizen van werklieden, ingericht door de groep « De kracht door de vreugde ». Twee soortgelijke booten zijn reeds in aanmaak te Hamburg en te Kiel. Zij zullen slechts 1500 reizigers per excursie medenemen en voorzien zijn van alle mogelijk comfort.

AMERIKA.

Geweldige ontploffing op zeeschepen. — Aan boord van het Noorsche motorschip « Gisla », dat te Baltimore van Valparaiso is aangekomen met een lading nitraat is brand uitgebroken, gevolgd door een hevige ontploffing. Daar men vreesde, dat de brand op de lade zou overslaan, heeft men het schip uit den wal gesleept. Een stoker is gesneuvd, zeven overige opvarenden zijn zeer ernstig gewond.

Van andere zijde werd nog gemeld, dat de « Gisla » later zou zijn gezonken.

Aan boord van het met petroleum geladen Amerikaansche tankstoomschip « Albert Hill », dat zich op 200 mijl van de Kust van Zuid-Carolina bevindt, heeft een ontploffing plaats gevonden, tengevolge waarvan brand is uitgebroken. De uit 32 koppen bestaande bemanning trachtte het vuur te bestrijden. Verscheidene boten legaven zich naar het brandende schip om hulp te verzenen.

Men kreeg het vuur in bedwang, doch het schip was erhtig beschadigd. Vier leden der bemanning worden vermist.

EGYPTE.

Belangrijke oudheidkundige vondst. — Men meldt uit Cairo :

Vier broizen kolfertjes, bevattende gouden en zilveren kostbaarheden van orientaire waarde, werden ontdekt nabij den tempel van Amoitiaa ten Zuiden van Luxor.

De uitdekte voorwerpen zijn afkomstig uit Azie en verstrekken een kostbare aanvulling in zake de betrekkingen die destijds tusschen Egypte en Westelijk Azie bestonden.

Gemengde Berichten.

OP DE SPOORBAAN BRUSSEL-OOSTENDE

Een stelhoid van 180 km. — Uit Brussel wordt gemeld, dat dezer dagen op de lijn Brussel-Oostende, proefgereden is met een nieuwen dieseltrein, bestaande uit vier aan elkaar gekoppelde wagens. Deze trein steert een lengte van 24 meter en is voorzien van twee dieselmotoren. Er wordt gestookt met petrolie.

Het traject Brussel-Gent-Brugge-Oostende werd in 50 minuten afgelegd. Op sommige plaatsen kon een snelheid van 140 km. worden bereikt. Het blijkt de bedoeling te zijn zes dergelijke treinen voor den dienst tusschen de hoofdstad en de kust te bestellen.

NOODLOTTIGE ONTPLOFFING IN EENE MIJN TE LUIK.

Een doode en een gewaneste. — Een tragisch arbeidsongeval heeft zich voorgedaan in de « Charbonnage de l'Espérance », te Luik.

Op het oogenblik dat twee arbeiders, de [illegible] D. Dragstat van Zuid-Italiaansche nationaliteit en Jules Fandeme, 41 jaar oud, uit Vottem, op de vertrekplaats van 910 meter aan den dreiend waren, deed zich een ontploffing voor, gevolgd door een instorting.

Fandeme werd onder de steenen bedolven en toen men er in slaagde hem te bereiken had de ongelukkige opgenoten te [illegible] de [illegible] de [illegible] op aan de oogen.

Vermoedelijk is de ontploffing te wijten aan een niet tijdig ontplofte mijn.

GOUDEN BRUILOFT TE LEUFOLOSBURG

De echtelieden L. Jules-Wilems vierden Maandag 2 maart hun gouden bruiloft gevierd, na een dankmis werden ze op het gemeentehuis ontvangen waar de burgemeester hun een geschenk overhandigde.

EEN ZELDZAME RUWELIJKS-PLECHTIGHEID TE IEPER.

Drie zusters en een broeder trouwen in dezelfde kerk op hetzelfde uur. — Wat eene zeldzaamheid mag heeten en voorzeker nog [illegible] werd is een huwelijksplechtigheid [illegible] op Dinsdag 3 maart te Ieper te zien kregen.

In een zelfde plechtigheid werden vier huwelijken ingesegend. Het laatste de eene zijde vier kinderen van een en hetzelfde huisgezin en langs den anderen kant, drie kinderen ook van een en hetzelfde huisgezin. Deze vier huwelijken zijn er dus drie uitnuhuwelijken.

RECHTSZIE DIE.

Beurlegijke insolventie. — De belgische vereenigung van Stuitkerk zal op zaterdag 7 Maart of 14.30 u. vergaderen in de eerste kamer van het beroepshof in het Justitiepalais te Brussel, onder voorzitterschap van M. Baron Meyers, voorzitter.

Aan de dagorde van de geleerde vergadering staat de bespreking van verslag uitgebracht door M. Cornaert, eerste substituut van den Procureur des Konings te Luik over : « De Strafmaatregelen om de beurlegijke insolvente-hanemingen te onderdrukken.

EEN MERKWAARDIGE OPERATIE.

Onlangs meldde men uit Londen een merkwaardig geval van menschelijke grifteing uitgevoerd op een jongentje van 5 jaar in Royal Waterloo Hospital te London. Dit jongetje had geen sperren in de oogleden, zooaat het de oogen niet kon open en toedoen.

Nu hebben de chirurgijnen van gezegd hospitaal de noodige sperren ontbonden aan de kuit en deze in de oogleden gegrifteld. Naast het verband was wegenomen kon de kleine jongen de oogen openen en sluiten.

GEVAAR VAN OP EEN DOORRIJDENDE TRAM TE SPRINGEN.

Voor eenige dagen gebeurde het weer te Luik op St-Lambert-plaats. Een tram van de lijn 10 reed weg wanneer een Poolsche juffer Jeanine Haudys, oud 28 jaar er nog wilde opspringen. Ze miste haar sprong, strukkelde op de trap en kwam onder het tweede rijtuig terecht, dat haar over de beenen ging. Afgrijselijk gekwetst werd ze naar het « Hôpital de Bavière » gebracht.

't is beter een volgende tram af te wachten.

Studies van Meters Aug. VAN ORMELIGEN, en René DELVIGNE, notaris-beide te Tongeren.

TE KOOP

TWEE AANPALENDE HUIZEN

STAD TONGEREN

MOMBERSTRAAT, Nr 9 & 7

1) Prachtig en ruim HEERENHUIS, ingerricht en in beiden staat van onderhoud, bestaande :

Gelijkvloers : Grooten met steenen [illegible] vloerden gang uitgevende op den tuin, breeden gang met eikenvloer de scheidingmakende tusschen de vertrekken.

Uitvevende op de straat : groote eetzaal (4 vensters) ; zitplaats of wachtzaal (1 venster) ; buree (2 vensters).

Uitgevende op den tuin : groote zaal (3 vensters) ; groote keuken ; achterkeuken en aanhoorigheden.

Op het 1e verdiep : Breeden gang met dervloer, de scheiding makende tusschen de vertrekken :

Uitvevende op de straat : 3 kamers met 3 vensters, 1 balcon-kamer.

Uitgevende op den tuin : 3 kamers met 2 vensters, 1 kamer met 1 venster.

Op het 2e verdiep : Uitgevende op den tuin : 3 groote zolderkamers met 2 vensters : 1 kamer met 1 venster.

Uitvevende op straat : groote zolders.

Gebouwde kelders. Electriciteit. Drinkwaterleiding.

Groten tuin uitgang hebbende aan de Vingaardstraat en vormende daar een **schoone bouwplaats** met 11 m. gevel-breedte.

De geheele eigendom heeft eene kadastrale oppervlakte van 10 aren 68 centiare, sectie C, nr. 443c en 443d, reihende MM. Charles Strick-Strasgnart, Michel Piette-Kagenaar, Léon Loetman-Pipeleers wel. en kinderen : Lucien Rubens-Hansen en Theodore Leroy-Pellens.

2) WOONHUIS, gelegen naast het voorgaande en begrippende :

Gelijkvloers : 3 plaatsen.

Op het verdiep : 2 kamers.

Zolder, kelder en koer.

Kadastrale oppervlakte : 70 cent. sectie C, nr. 444c, reihend langs twee kant is den biervoor beschreven eigendom, en M. Hyacinthe Jacques

Te bezichtigen alle werkdagen van 10 tot 13 uren, mits zich te voorzien van schriftelijke toelating van een der Notarissen.

Studie van Mter C. VAN BOCKRIJCK, notaris te Hoeselt.

Om uit onverdeeldheid te geraken.

OPENBARE VERKOOP

van

Onroerende Goederen

De notaris VAN BOCKRIJCK te Hoeselt met tusschenkomst van M de SCHAETZEN, notaris te Tongeren, zal op Vrijdag 13 Maart 1936 om 10 30 u. 's morgens te Bilzen op het Vredegerecht, ten overstaan van den Heer Vrederechter des kantons, op verzoek der erfgenamen van wilen M. Willem Mombeek, publiek verkoopen :

Gemeente Werm.

1) 10 a 10 ca. BOUWLAND, gelegen in den Moesgracht, sectie A nummer 13a, palende de Modelstraat, M. Christiaan Broeders en kinders van twee kanten, en de Commissie van Openbaren Onderstand van Tongeren.

2) 27 a 90 ca. BOUWLAND, gelegen aldaar, sectie A nummer 19a, palende Mr. Christiaan Broeders en kinders, de kerkfabriek van Werm van twee kanten, Mej. Marie Paquay en M. J. Swerts-Wouters.

3) 44 a 60 ca. BOUWLAND, gelegen aldaar, sectie A nummer 49a, palende eenen weg, M. Ridder Paul de Schaetzen, M. Adolf Thysen, de familie Heynen, de Kerkfabriek van Werm en den weg van Werm naar Schalkhoven.

4) 39 a. 40 ca. BOUWLAND, gelegen in het Tungersveld, sectie A nummer 394b, palende de gemeente Werm, de Kerkfabriek van Werm van twee kanten, de commissie van Openbaren Onderstand van Tongeren, van Werm en van Hern-St-Hubert.

5) 28 a 80 ca WEID